

Nr 106

Av fru Renström-Ingenäs m. fl., om anslag för bidrag till Centralkommittén för svenskt tekniskt bistånd.

Ett av 1960-talets dominerande problem kommer att gälla frågan om de mindre utvecklade ländernas möjligheter att inhämta en del av de industrialiserade ländernas ekonomiska och sociala försprång. Även om det allmänt inses, att deras framåtskridande i huvudsak är beroende av deras egen förmåga att mobilisera sina resurser i form av naturrikedomar, kapital och mänsklig arbetskraft, är det numera lika klart, att deras ansträngningar i den riktningen icke kommer att lyckas utan ett omfattande bistånd från länder i en gynnsammare situation. Att Sverige både ekonomiskt och politiskt sett har goda förutsättningar att lämna sådant bistånd torde inte kunna bestridas.

En fortsatt ökning av Sveriges medverkan i det internationella ekonomiska och sociala uppbyggnadsarbetet är beroende av den svenska allmänhetens inställning till saken. Offentliga initiativ och stödåtgärder måste till för att skapa det nödvändiga opinionsunderlaget. Vissa sådana åtgärder har företagits, t. ex. stödet åt Centralkommittén för svenskt tekniskt bistånd, men ytterligare och effektivare åtgärder erfordras.

Ett av de verksamaste medlen att i allmänhetens medvetande flytta in de underutvecklade ländernas problem och att i samband därmed tvinga till ett ställningstagande till frågan om vårt lands förpliktelser i sammanhanget utgör insamlingsverksamheten. År 1955 genomfördes insamlingen »Sverige hjälper». Den gav ett netto på omkring 3 miljoner kronor, med vars hjälp viktiga hjälpinsatser kunnat genomföras. Sedermera har ytterligare omkring 500 000 kronor tillförts insamlingen. Medlen är nu i det närmaste förbrukade på en barnklinik i Etiopien, ett familjeplaneringsprojekt på Ceylon, ett elevhemsbygge i anslutning till en svensk yrkesskola i Pakistan samt en viss kursverksamhet i Sverige. Centralkommittén har därför tillkännagivit sin avsikt att 1961 återkomma med en ny Sverige hjälper-insamling. Det är nödvändigt att skaffa ytterligare medel för ett fullföljande och en utvidgning av verksamheten. Men givetvis kommer insamlingen också att bli ett viktigt hjälpmedel att påverka den allmänna opinionen.

Dylika hjälpaktioner brukar möta den invändningen att insamlingar icke kan lösa de underutvecklade ländernas problem. Ansvar för denna väldiga uppgift bör ej läggas på enskilda människor och göras beroende av deras tillfälliga penninggåvor, utan det bör ankomma på staten att lämna nödiga anslag. Dessa invändningar har ett visst fog för sig, och om de blir allmänt utbredda motverkar de den opinionsbildande effekten i insamlingen.

Undertecknade motionärer håller före att staten på ett verkningfullt sätt kunde påverka denna hjälpaktion och dess resultat genom att på förhand utfästa sig att, utöver de medel som i Kungl. Maj:ts proposition anvisats för Centralkommitténs verksamhet, intill en viss maximigräns tillskjuta en summa motsvarande det insamlade beloppet och för samma ändamål, som insamlingen skall tillgodose.

En sådan utfästelse skulle icke blott gynna denna insamlings verksamhet och leda till ett bättre resultat utan även påverka opinionsbildningen i landet till förmån för ökade svenska engagemang i biståndsverksamheten. Samtidigt skulle invändningar mot anspråken på enskilda personers offervilja undanröjas, eftersom varje givare skulle veta att varje skänkt krona automatiskt utlöste en motsvarande insats från statens sida.

I bilaga 5 till statsverkspropositionen år 1956 anfördes att det goda resultatet av insamlingen »Sverige hjälper» våren 1955 borde motsvaras av en förstärkt insats från statsmakternas sida. Konkret tog sig denna synpunkt uttryck i en anslagshöjning, särskilt till stipendier. Det synes uppenbart att den grundsyn som låg bakom regeringens ställningstagande, nämligen att de enskilda ansträngningarna på förevarande område bör mötas med förståelse och uppmuntran från statsmakternas sida, alltjämt äger giltighet.

Utfästelsen om ökade statliga bidrag som följd av enskilda ansträngningar borde emellertid givas före insamlingsaktionen. Den uppmuntrande effekten skulle därigenom bli mera verkningfull.

Med hänsyn till insamlingsresultatet 1955 samt opinionsbildningen där- efter torde statens åtagande böra bli generöst och maximeras till 6 miljoner kronor. Medlen bör överlämnas till Centralkommittén dels vid utgången av budgetåret 1960/61 med ett belopp motsvarande de då insamlade medlen, dels vid påföljande budgetårsskifte med den eventuella återstoden intill ett belopp av nyss angiven storlek. Med hänsyn härtill bör anslaget få karaktären av reservationsanslag med tidsbegränsning intill den 30 juni 1962.

Med anledning av vad som här sagts vill vi sålunda hemställa,
att riksdagen beslutar
att ett reservationsanslag om 6 miljoner kronor anvisas
för budgetåret 1960/61 för ovan angivna ändamål, samt
att utbetalningar från anslaget får ske intill den 30 juni
1962.

Stockholm den 25 januari 1960

<i>Lena Renström-Ingenäs</i>	<i>Rosa Svensson</i>	<i>Nils Kellgren</i>
<i>Annie Jäderberg</i>	<i>Ragnar Lassinantti</i>	<i>Marta Lindberg</i>
<i>Evert Svensson</i> Kungälv	<i>John Lundberg</i>	<i>Lisa Johansson</i>
